

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి ఏం.లక్ష్మణ్
సివిల్ మిస్టేనేయస్ అప్పీల్ నం.1703/2004

తీర్పు:

1. ఉద్యోగుల బీమా కోర్టు మరియు చైర్మన్ , ఇండస్ట్రియల్ ట్రిబ్యూనల్ –I, హైదరాబాద్ కోర్టులో E.I.కేసు.నెం.60/2000లో 20.06.2002 నాటి ఉత్తర్వుపై ప్రస్తుత సివిల్ మిసిలేనియెస్ ఇతర అప్పీల్ దాఖలు చేయబడింది, ఉద్యోగుల స్టేట్ ఇన్సూరెన్స్ చట్టం, 1948 లోని సెక్షన్ 75(1)(g) కింద [సంక్షిప్తంగా 'ESI చట్టం'], ప్రతివాది దాఖలు చేసిన దరఖాస్తులో తేదీ 17.04.2000 నాటి డిమాండ్ నోటీసును త్రోసిపుచ్చమని కోరేణు. దానిలో రూ.1,48,051/-ను వారి పెట్టుబడి మరియు వడ్డీ బకాయి కింద చెల్లించమని డిమాండ్ చేయగా , అది అనుమతించబడెను, డిమాండ్ నోటీసు ను రద్దుపరచిరి.

2. ఇందులో ఉన్న పిటిషనర్లు ప్రతివాదులు మరియు ఇక్కడ ప్రతివాది దిగువ కోర్టు ముందు పిటిషనరు. సౌలభ్యం కోసం, ఇక్కడ పేర్కొన్న కక్షిదారులు క్రింది కోర్టు శ్రేణి ప్రకారం ఉంచబడ్డాయి.

3. ప్రస్తుత ఆక్షేపిత ధరఖాస్తును దాఖలు చేయడానికి దారితీసిన వాస్తవాలు ఏమిటంటే , ప్రతివాదుల-కార్పొరేషన్ ఇన్స్పెక్టర్ 06.03.1998 న పిటిషనరు యొక్క కర్మాగారాన్ని తనిఖీ చేశారు మరియు ముగ్గురు ఉద్యోగులు కర్మాగారం ఆవరణలో ఉన్నారని , కర్మాగారం మూతపడినందున కర్మాగారంలో లెజ్జర్ లేదా నగదు పుస్తకాలు నిర్వహించలేదని పేర్కొంది. అనంతరం, EXs.P1 మరియు P2 కింద హాజరి రిజిస్టర్, వేతన రిజిస్టర్లను పరిశీలించారు. ఈ కర్మాగారం 30.03.1975 నుండి ESI చట్టం పరిధిలోకి వచ్చింది. చందాలు 1995 వరకు చెల్లించబడ్డాయి మరియు ఏప్రిల్ , 1995 నుండి మార్చి, 1996 వరకు; ఫిబ్రవరి, 1998 నుండి మార్చి 1998 వరకు ; మరియు ఏప్రిల్, 1999 నుండి సెప్టెంబర్ , 1999 వరకు నిర్లక్ష్యం చేయబడ్డాయి. తదనంతరం, Exs.R9, R13 మరియు R16 కింద పిటిషనరుకు షోకాజ్ నోటీసులు జారీ చేయబడ్డాయి మరియు పిటిషనరు నుండి ఎటువంటి స్పందన రాకపోవడంతో , చట్టంలోని సెక్షన్ 45(A) ప్రకారం తుది ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడ్డాయి. తరువాత, మొత్తాలు చెల్లించనప్పుడు Exs.R10, R14 మరియు R17 కింద డిమాండ్ నోటీసులు జారీ చేయబడ్డాయి. ఆ తర్వాత , బకాయిలు మరియు వడ్డీ మొత్తాల కోసం

Exs.R11, R15 మరియు R18 కింద నోటీసు జారీ చేయడం ద్వారా రికవరీ చర్యలు ప్రారంభించబడ్డాయి. చివరగా, చందాలు మరియు వడ్డీ బకాయిలు రూ.1 ,48,051/-గా నిర్ణయించబడ్డాయి.

4. ఈ ప్రక్రియతో బాధపడిన పిటిషనరు ఇన్నూరెన్స్ కోర్టులో E.I.కేసు నెం.60/2008లో కేసు దాఖలు చేశారు. పిటిషనరు వాదన ఏమిటంటే, 30.03.1975 నుండి ESI చట్టం కింద కర్మాగారం యొక్క అసలు పరిధిని తాను తిరస్కరించలేదు. 01.04.1995 నుండి కర్మాగారాన్ని మూసివేశారని, ఎటువంటి తయారీ కార్యకలాపాలు లేదా ఇతర కార్యకలాపాలు జరగలేదని వారి కేసు. తనిఖీలో గుర్తించిన ఉద్యోగులు కేవలం భద్రతా సిబ్బంది మాత్రమేనని, కర్మాగారంతో పాటు ఆస్తులను కాపాడేందుకు వారిని నియమించారని తెలిపారు. అందువల్ల, కర్మాగారం మూతపడటంతో, గతంలో మాదిరిగా తయారీ కార్యకలాపాల కోసం ఉద్యోగులను నియమించలేదు. అంతేకాకుండా, కర్మాగారం మూతపడటం వల్ల తాము ఎలాంటి కవరేజీ చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదని వారు పేర్కొంటున్నారు. ఈ వాస్తవాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, కింది కోర్టు ఈ కేసును అనుమతించింది. అందువల్ల, ప్రతివాదుల అభ్యర్థన మేరకు, ప్రస్తుత సివిల్ మిసిలేనియెస్ అప్పీల్ కు దాఖలు చేయబడింది.

5. పిటిషనరు, వారి కేసుకు మద్దతుగా, PW1ని పరిశీలించారు మరియు Exs.P1 నుండి P7 వరకు ఆధారపడ్డారు. ప్రతివాదులు తమ కేసుకు మద్దతు ఇవ్వడానికి RW1 నుండి RW4 వరకు పరిక్షించారు మరియు Exs.R1 నుండి R19 వరకు ఆధారపడ్డారు.

6. దిగువ కోర్టు 01.04.1995 నుండి కర్మాగారాన్ని మూసివేయడానికి సంబంధించి పిటిషనరు యొక్క వాదనతో ఏకీభవించింది మరియు పిటిషనరు చందా చెల్లించాల్సిన బాధ్యత లేదని పేర్కొంది మరియు తత్ఫలితంగా, డిమాండ్ నోటీసును రద్దు చేసింది. అందుకే, ప్రస్తుత అప్పీలు.

7. పిటిషనరు చందాలు చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదని పేర్కొంటూ, ESI చట్టంలోని సెక్షన్ 1(6) ప్రభావాన్ని కింది కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని ప్రతివాదుల-కార్పొరేషన్ తరపు స్టాండింగ్ కౌన్సిల్ వాదించారు. ESI చట్టంలోని సెక్షన్ 1(6)ని పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం వల్ల, ఈ కోర్టు ముందు ప్రస్తుత అప్పీల్ ను కొనసాగించడానికి, చట్టం యొక్క గణనీయమైన ప్రశ్నను లేవనెత్తుతుంది. ప్రస్తుత అప్పీలులో లేవనెత్తిన కారణం నెం.2 చట్టం గురించి గణనీయమైన ప్రశ్నను లేవనెత్తుతుందని

ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. అందువలన, ఈ క్రింది కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులను తిప్పికొట్టడానికి ఈ న్యాయస్థానాన్ని ఆశ్రయించాలని ఆయన కోరుతున్నారు.

8. 01.04.1995 నుంచి కర్మాగారాన్ని మూసివేశారన్న పిటిషనరు వాదనను కింది కోర్టు అంగీకరించినదిని పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది వాదించారు. Exs.P3 మరియు P4 కింద 1995-96 మరియు 1996-97 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన అమ్మకపు పన్ను మదింపు , హక్కుదారుని యొక్క మౌఖిక సాక్ష్యం మరియు తనిఖీ నివేదిక ఆధారంగా ఇటువంటి పరిశోధనలు జరిగాయి. సాక్ష్యాధారాలపై ఆధారపడిన ఇటువంటి పరిశోధనలన్నింటికీ , ఇతర అభిప్రాయాలు సాధ్యమే అయినప్పటికీ, జోక్యం అవసరం లేదు. ESI చట్టంలోని సెక్షన్ 1(6) ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు వర్తించదని, ఇది మానవ వనరులు తగ్గిన కేసుకు మాత్రమే వర్తిస్తుందని , ఇది వ్యవస్థను మూసివేత ప్రభావం యొక్క ప్రశ్నతో వ్యవహరించడం లేదని కూడా ఆయన వాదించారు. కాబట్టి , ESI చట్టంలోని సెక్షన్ 1(6) కేసుకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు.

9. పై న పేర్కొన్న వాదనల దృష్ట్యా , కర్మాగారాన్ని మూసివేశారన్న పిటిషనరు వాదనను అంగీకరించడంలో, కింది కోర్టు కనుగొన్న అంశాలు, ఏమైనా అవకతవకలకు గురవుతాయో లేదో ఈ కోర్టు చూడాలి.

10. PW1, Exs.P3 మరియు P4 యొక్క సాక్ష్యాలను మరియు దిగువ కోర్టు కనుగొన్న విషయాలను నిశితంగా పరిశీలిస్తే , పిటిషనరు సంస్థ దాఖలు చేసిన అమ్మకపు పన్ను రిటర్నులు సంబంధిత డిఫాల్ట్ తేదీ నుండి అమ్మకాలు శూన్యం అని ప్రతిబింబిస్తాయి. సంస్థను మూసివేయడం వల్లనే, అమ్మకాలు జరిగాయని ఇచ్చిన వివరణను కింది కోర్టు అంగీకరించింది. తనిఖీ నివేదిక , ప్రతివాదుల కార్పొరేషన్ అధికారుల సాక్ష్యాధారాలు తనిఖీ సమయంలో తయారీ కార్యకలాపాలు ఉన్నాయా లేదా అనే వాస్తవానికి సంబంధించి మౌనంగా ఉన్నాయి. కర్మాగారాన్ని మూసివేసినట్లు కింది కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు సాక్ష్యాలపై ఆధారపడి ఉంది , ఇది చట్టం యొక్క గణనీయమైన ప్రశ్నను లేవనెత్తడానికి ఎటువంటి అవకతవకలకు గురికాలేదు.

11. ఇప్పుడు ప్రశ్న ఏమిటంటే , కర్మాగారం మూసివేత గురించి సంబంధిత అధికారికి లేదా ESI అధికారులకు ఏదైనా సమాచారం ఇవ్వాలి అని బాధ్యత ఉందా?

12. దీనికి సంబంధించి , పారిశ్రామిక వివాద చట్టం (ఇండస్ట్రియల్ డిస్ పుట్స్ యాక్ట్) , 1947 లోని సెక్షన్ 25 FFAను ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనడం సముచితం:-

“25FFA. ఏదైనా సంస్థను మూసివేసే ఉద్దేశం గురించి అరవై రోజుల నోటీసు ఇవ్వాలి.-

- (1) ఒక సంస్థను మూసివేయాలనుకునే యజమాని, ఉద్దేశించిన మూసివేత అమల్లోకి రావడానికి కనీసం అరవై రోజుల ముందు, సంస్థను మూసివేయాలని భావించిన కారణాలను, స్పష్టంగా పేర్కొంటూ సంబంధిత ప్రభుత్వానికి నిర్ణీత పద్ధతిలో నోటీసు ఇవ్వాలి:
ఈ సెక్షన్ లోని ఏదీ దీనికి వర్తించదు -
- (a) దీనిలో ఒక సంస్థ, -

(i) యాభై కంటే తక్కువ మంది పనివారు పనిచేస్తున్నారు, లేదా

(ii) మునుపటి పన్నెండు నెలల్లో సగటున రోజుకు యాభై కంటే తక్కువ మంది పనివారు నియమించబడ్డారు.

(b) భవనాలు, వంతెనలు, రోడ్లు, కాలువలు, ఆనకట్టలు లేదా ఇతర నిర్మాణ పనులు లేదా ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం కోసం ఏర్పాటు చేయబడిన ఒక సంస్థ.

- (2) సబ్ సెక్షన్ (1)లో ఏదైనా ఉన్నప్పటికీ, యజమాని యొక్క సంస్థలో ప్రమాదం లేదా మరణం వంటి అసాధారణ పరిస్థితుల కారణంగా లేదా సబ్ సెక్షన్ (1) లోని నిబంధనలు ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్న కాలానికి అటువంటి సంస్థకు సంబంధించి వర్తించవని ఉత్తర్వు ద్వారా ఆదేశించడం అవసరం.”

13. పైన పేర్కొన్న నిబంధనను పరిశీలిస్తే , గత 12 నెలల్లో సగటున రోజుకు 50 మంది కంటే తక్కువ మంది కార్మికులు లేదా 50 కంటే తక్కువ మంది పనివారు నియమించబడిన ఒక సంస్థకు సంబంధించి, ఇది పారిశ్రామిక వివాద చట్టంలోని సెక్షన్ 25 FFA ఆవశ్యకత పరిధిలోకి రాదని సూచిస్తుంది. సెక్షన్ 25 ప్రకారం సంస్థను మూసివేసే ఉద్దేశాన్ని తెలియజేయడానికి అరవై రోజుల నోటీసును తప్పనిసరిగా జారీ చేయాల్సి ఉంటుంది. ESI చట్టంలో కానీ, ఫ్యాక్టరీల చట్టం 1948లో కానీ ఇలాంటి నిబంధనలు ఎక్కడా లేవని , కార్మికులు 50 మంది లోపు ఉంటే , స్థాపనకు దగ్గరగా ఉన్న విషయాన్ని తెలియజేస్తూ యజమాని ముందస్తు చట్టపరమైన నోటీసును జారీ చేయాలని పేర్కొంది. చట్టం అవసరం లేనప్పుడు, అటువంటి సమాచారం ఇవ్వాలని బాధ్యత యజమానిపై లేదు.

14. తదుపరి ప్రశ్న ఏమిటంటే , ఫ్యాక్టరీని మూసివేసిన సందర్భంలో ESI చట్టంలోని సెక్షన్ 1(6) ఇప్పటికీ వర్తిస్తుందా? ఈ విషయంలో, ESI చట్టంలోని సెక్షన్ 1(6)ని సూచించడం సముచితం, ఇది క్రింది విధంగా ఉంటుంది:-

“1 (6). ఈ చట్టం వర్తించే కర్మాగారం లేదా ఒక సంస్థ ఈ చట్టం ద్వారా నిర్వహించబడుతుంది, అయితే ఏ సమయంలోనైనా దాని కింద పనిచేసే వ్యక్తుల సంఖ్య ఈ చట్టం ద్వారా లేదా దాని కింద నిర్దేశించిన పరిమితి కంటే తక్కువగా ఉంటుంది లేదా దాని తయారీ ప్రక్రియ అధికారం సహాయంతో జరగడం ఆగిపోతుంది.”

15. పై నిబంధనను చదివితే , కర్మాగారం లేదా సంస్థ ఒకసారి ESI చట్టం పరిధిలోకి వచ్చిన తర్వాత, కవరేజీ సమయంలో ఉనికిలో ఉన్న కనీస పరిమితి నుండి ఉద్యోగులను తగ్గించారా లేదా , తయారీ ప్రక్రియలో మానవ వనరులను ఉపయోగించలేదా అనే వాస్తవంతో సంబంధం లేకుండా ఈ చట్టం వర్తిస్తుందని స్పష్టమవుతుంది.

16. ESI చట్టంలోని సెక్షన్ 1(6) ప్రకారం మానవ వనరులు వినియోగం తగ్గినా , మానవ వనరులుని సరిగా వినియోగించకపోయినా కర్మాగారం/సంస్థ నడుస్తున్న కేసుకు ఇది వర్తిస్తుంది. కర్మాగారంని మూసివేసిన సందర్భం ఇక్కడ ఉంది. అందువల్ల, ESI చట్టంలోని సెక్షన్ 1(6) వర్తించదు. ఈ అప్పీలులో చట్టానికి సంబంధించిన ఏవైనా ముఖ్యమైన ప్రశ్నలేవీ నాకు కనిపించడం లేదు మరియు ఈ అప్పీలు కొట్టివేయబడుతుంది.

17. ఫలితంగా ఈ సివిల్ మిసిలేనియెస్ అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది. ఉద్యోగుల బీమా కోర్టు మరియు చైర్మన్, ఇండస్ట్రియల్ ట్రిబ్యూనల్- I, హైదరాబాద్ లోని E.I.Case.No.60/2000లో తేదీ.20.06.2002 నాటి ఉత్తర్వు ఇందుమూలంగా ధృవీకరించబడింది.

ఖర్చులు లేవు. పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు , ఏవైనా, ఉంటే అవి ముగించబడతాయి.

ఎం.లక్ష్మణ్, న్యాయమూర్తి

01.03.2023